

## Høring av NOU 2011: 3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet

### Kommentar til mandatet:

*Utvalet fekk i oppgåve å utarbeide konkrete forslag til tiltak for å sikre:*

- *at kompetansearbeidsplassar vert **spreidde** i heile landet*
- *at statlege arbeidsplassar vert **spreidde** i heile landet*
- **rekruttering** til kompetansearbeidsplassar i distrikt

(uthevingen er gjort av SIVA)

I mandatet er utvalget ikke bedt om å fremme forslag til tiltak når det gjelder å **skape** nye kompetansearbeidsplasser i distriktsnorge. Det er derfor vanskelig og kritisere utvalget for ikke å ha lagt vekt på nyskaping. Flere av tiltakene som utvalget foreslår er likevel relevante også i denne sammenhengen. SIVA vil peke spesielt på tiltak 1) *Prioritere virkemidler som kan bidra til å utvikle sterke næringsklynger og kompetansemiljøer.*

### SIVAs kommentar til utfordringen; kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet.

SIVA har som hovedoppgave å bidra til å utvikle sterke regionale verdiskapingsmiljøer over hele landet, med spesiell vekt på distriktsnorge.

I dette arbeidet har utviklingen av arbeidsplasser for høyt utdannede unge mennesker en høy prioritet. SIVAs erfaring tilsier at det først og fremst er meningsfulle arbeidsoppgaver og utfordringer i et **godt, mangfoldig og profesjonelt arbeidsmiljø**, som bringer unge mennesker til å satse på å etablere seg i regionene.

SIVA har derfor konsentrert seg om å bidra til å skape slike profesjonelle miljøer, hvor det legges til rette for at personer med ulike typer kompetanse får muligheter til å utfolde seg, og til ta et eget ansvar for å



utvikle de mulighetene som blant annet finnes i regionenes naturressurser og kunnskapsressurser.

Med et fellesord kaller SIVA disse miljøene for **innovasjonsmiljøer**. I lokale sammenhenger kalles de næringshager, forskningsparker, kunnskapsparker og industri-inkubatorer, avhengig av hvilke miljø de er etablerte i. Alle har som hovedoppgave å gjøre nettopp det som NOU 2011 /3 har som tema; Å skape kompetansearbeidsplasser som drivkraft for vekst i hele landet.

Disse innovasjonsmiljøene er organisert som juridiske enheter med langsiktige lokale, regionale og nasjonale medeiere. De samlokaliserer utviklingsorienterte bedrifter og skaper attraktive arbeidsmiljøer for unge velutdannede mennesker som krever både faglige og ledelsesmessige utfordringer. SIVA arbeider med å gjøre disse miljøene mer robuste, og har foreslått viktige tiltak for å oppnå dette (blant annet nytt næringshageprogram, og forsterket inkubatorprogram) Robuste utviklingsorganisasjoner er nødvendig for å organisere ulike utviklingstiltak effektivt. En mengde gode stimulerings tiltak i samme gate som det utvalget nå foreslår er også prøvd tidligere. Eksempelvis utplasseringsordninger for ingeniører, etterutdanning, trainee-ordninger osv. Dette er svært positive tiltak, men det viser seg at det kan være vanskelig og "institusjonalisere"(beholde) resultatene der det ikke finnes robuste miljøer hvor prosjektene kan forankres, og resultatene av arbeidet utnyttes i stadig nye sammenhenger.

Etter SIVAs vurdering er de omlag 100 innovasjonsmiljøene som er etablert rundt om i landet i de siste 10-15 årene det viktigste redskapet landet har for å utvikle nye kompetansearbeidsplasser i regionene. Miljøene har tett samarbeid og kontakt med industri og arbeidsliv i sine regioner og fungerer som en naturlig rekrutteringsarena for den råvarebaserte industrien, som også trenger høyt utdannet arbeidskraft. Innovasjonsselskapene samlokaliserer også tjenesteytende bedrifter som selger kompetanse i det regionale markedet, og de fungerer som et effektivt kontaktpunkt mellom næringsliv og forskning og utdanning.

Globaliseringen, som utvalget peker på som en svært krevende utfordring for utvikling av kompetansearbeidsplasser over hele landet, utgjør en spennende utfordring også for de regionale innovasjonsselskapene. SIVA mener at Innovasjonsselskapene bør utvikles til å bli en drivkraft i internasjonalisering av regionale SMB slik at de kan delta i flernasjonale verdikjeder, og at regionale bedrifter får lettere tilgang til kompetanseressurser, innsatsvarer og markeder i andre land.



SIVAs anbefaling for å skape og rekruttere til kompetansearbeidsplasser i regionene er å investere ytterligere i de innovasjonsmiljøene som er bygget opp. (Jmfør forslag til forsterket inkubatorprogram og nytt næringshageprogram) Tilstedeværelsen av gode og aktive innovasjonsselskaper vil også forsterke effekten av, og sikre vedvarende resultater av mange av de 26 tiltakene som utvalget for øvrig foreslår i NOU 2011/3.

August 2011

SIVA – Selskapet for industrivekst SF

Torkel Ystgaard

